

DISPUTATIO INAUGURALIS
PHYSICO-MEDICA

32
2 19
1681, 1

DE

CALIDO INNATO

SEU

SPIRITU CORPORIS

VITALI

QUAM

PROVIDENTE NUMINE SUPREMO

JUSSU ET AUTORITATE

AMPLISS. EXCELLENTISS. ET GRATIOSISS.

MEDICORUM ORDINIS

IN CELEBRI ET PER-ANTIQUA

RAURACORUM ACADEMIA

PRO

SUMMIS IN MEDICINA HONORIBUS

PRIVILEGIIS ET IMMUNITATIBUS

RITE ET LEGITIME

OBTINENDIS

SOLENNI PHILIATRORUM EXAMINI

SUBMITTIT

MICHAEL PAULI

LUBENA-SILESIUS

AD D.VI. JUNII A.O.R.M.

M.DC.LXXXI.

BASILEE TYPIS JACOBI BERTSCHLI

VIRO
DOCTO, PIO, ET CHARO,
DN. DAVIDI PAULLI, &c.
IN
PUBLICUM
FRATERNÆ FIDEI
TESTIMONIUM
SPECIMEN HOC INAUGURALE
OFFERT ET DEDICAT
AUTOR.

PRO O E M I U M.

Vi philosophandi libertatem veritatemq; ambiunt, ejuſq; in explicandâ Natura hiftoriâ rationem habere student, illis nullius vel levioris ſaltem abſurditatis accuſari poterit ſententia, qua omnium omnis Regni corporum naturalium principia, prima & vera, in triplici ſtatu, manſionis nempe, progreſſionis, & converſionis, conſideranda proponit. Etenim, ſingulis diebus, menſibus & annis viſui noſtro obtingunt ortus rerum & interitus, generationes & corruptiones, ideoq; certos neceſſum eſt dari terminos, certas matrices, ſeu receptacula, intra que vitalia earundem principia aſſerventur, ex quibus progrediantur, & ad qua iterum remeent. illas verò matrices ob entium horum continuam propagationem ſummè ſtabiles, centroq; ſphæra cujuſdam comparabiles eſſe oportet, & ob id elementorum nomen congruè ſortiri reor, in quibus vi benedictionis, voluntatisq; divine immutabilis, virtutes ſeminaria ſeu cauſa conſervatrices potentiarum & effectuum reſident, unde ex implantato conſtantique ad miſtionem deſiderio, generationis ergo, in hanc noſtram ſphæram deſcendunt, & quò iterum poſt reſolutiones corporum invariabili conſtantiq; natura providen-

is lege abeunt, talig. modo per Systolen quasi & Diastolen Mundum eternare jubent. Quae opinio, licet vulgaribus Physicorum scholis inaudita videatur, multorum tamen tam ex antiquis Platonis Affectus, quàm hodiernis per ignem & rationem Philosophis, patrocinium meretur. Proinde, cum eadem & mihi arrideat (qui recte quidem immaturioris, talibusq. censendis adhuc imparis, liberrami tamen, nulliq. vel philauria, vel auctoritati mancipari iudicij astimor) ex eodem fonte Spiritum hominis vitalem scilicet Causam Efficientem vite hominis animalis derivare audeo, cujus essentiam, originem, proprietates, officia & affectus in Dissertatione hac Inaugurali, simplici sermonis habitu candidè disquisitioni tradere constitui. Deo hinc supplicare maximum erit, ut laborem hunc in magni sui nominis gloriam, agrorum salutem, bonamq. mei apud Viras doctos notam, evenire jubeat.

S. I.

Onomatologia exhibens Homonymiã vocabuli Spiritus.

Priusquam verò realem de Spiritu nostro proposito tractationem suscipiam, nominalem, licet paucis, methodus expedire jubet, ubi vocis spiritus *ἰσχυρῶς* consideratæ summa latitudo occurrit, ita, ut aliis sit spiritus pneumaticus, alius physicus, alius artificialis, s. chymicus; ille vel infinitus; Deus, vel finitus, genius & anima rationalis; iste, cœlum æthereale, æther, & spiritus singulis corporibus naturalibus vitalis; hic, quilibet liquor subtilis, summè mobilis, & evaporabilis in auras, nuncupetur. Inter quos tamen solus hominis Spiritus vitalis nostræ considerationis subiectum permanet, qui ob summam subtilitatem, mobilitatem, serenitatem, agendique velocitatem Spiritus, ob vitam verò, quantum ipsemer ceu substantia sustinet, tum corpori, quod sibi fabricat, impertit, vitalis, dici meretur.

Etymologiam Spiritus vitalis in corpore.

Synonymiam juxta Philosoph. Sectas.

II. Sed cur idem hic spiritus tam multâ diversâque appellatione Philosophis veniat, ex perspectâ horum intentione variâ, optimè liquet. Platonici constantiam mundi cum Archetypo trutinantes, causam quandam seminum confer-

vatri-

vaticem statuere, necessum habebant, quam in quovis Re-
gno seminalem materiam vocabant. Aristoteles & Paracel-
sus generationum causas & modos contemplati, adverten-
tesque, nudas elementorum qualitates tam augustis officiis
esse impares, materiam quandam rationibus & signaturis
feminalibus instructam, confessi sunt, huic principium vi-
tale, illi corpus quoddam divinum, subtile, purum, mobile,
dictam. Secretiores Philosophi Hermetem secuti, cunctaque
corpora ex puro & impuro s. perenni & corruptibili con-
flata esse experti, illud crystallinam quandam materiam,
quintū Elementum, Essentiam, Balsamum s. Mumiam & cen-
tum hujusmodi nominibus à naturâ & excellentiâ ipsius rei
petitis, salutabant. Reliquis Medicis & Institutionistis, vel
à sensibus externis, vel proprietatibus, & actionibus, ut plu-
rimum, calidum nativum, & influens, lumen, flammula
s. Igniculus vitæ, dicitur.

Institutio-
nistas Me-
dicos.

III. Quæ vocabulorum *Ἀνεκλογία* licet longius possit
extendi, eam tamen ceu inutilem negligere, ejusque loco
existentiam nostri Spiritus planam certamque reddere præ-
stat, quò postea ejusdem natura eò felicius pleniusque inno-
tescat. Probo verò illam, (1) à necessitate unionis Animæ
rationalis cum corpore, quæ sine medio fieri nequit. Nam in-
ter materiale seu corpus crassum, & immateriale, seu verum
spiritum, nulla est proportio vel aptitudo ad conjunctionem,
nisi interveniente quadam copulâ, quæ mediæ habeatur na-
turæ, uniusque extremi ad alterum, transitum promoveat.
(2) A sensuum testimonio: deprehendimus enim in toto no-
stro corpore calorem, qui est nuda qualitas, requirens sub-
jectum inhætionis, cui proximè insit; hoc autem non Ani-
mam rationalem, tanquam omnis materiæ adeoque materi-
alium qualitatum quoque expertem, sed aliud quid in cor-
pore, quocunque etiam nomine nuncupetur, dicere fas est.
(3) A Brutorum exemplo, quæ Animâ organizante destituta
per aliud medium actiones suas perficiant, necessum est, quod
vel Animam sensitivam vel Spiritum vitalem seu animale,
vocare licebit. (4) Ab unanimi Medicorum consensu, quem
ab Hippocrate usque ad hæc nostra tempora demonstrare,
esset facillimum, nisi dicendorum amplitudo, calamo bre-

Pragmato-
logia de-
monstrans
Existentiâ
nostri Spi-
ritus.

vitatem imperaret. Quocirca stabilità aliquantisper Spiritus nostri Existentià, Indolem ejusdem tali definitione cognoscendam offero : Est substantia materialis, astralis, subtilissima, adeoque summè penetrans & mobilis, vivens & vivificans, omnibusque in corpore actionibus tam Individui quàm Speciei conservationem concernentibus, unicè inserviens, & ob id Sanitatis, & Morborum subjectum.

IV. Substantia fundamentum non tam ab Asserentium copià, quàm rationibus ex ipsius substantiæ materià fluentibus robor accipit. Nam (1) supposito, hominem cum bruto ratione animalitatis eodem, quoad speciem gaudere spiritu, & hunc spiritum esse fabricatorem, seu formam corporis animalis, hinc sano ratiocinio sequitur, illum ipsum esse substantiam, cum substantiarum productio nulli, me judice, accidenti accenseri queat. (2) Illud, cujus beneficio corpus nostrum vivit, sentit, loco movetur, & quoad partium vitam & harmoniam manet integrum, accidens nuncupare, longè absurdus erit. (3) Ipse corporis interitus, qui hujus Spiritus dissipationem immediatè sequitur, eundem ab accidentium forte vindicabit.

Materiali-
tis.

V. Materialitatem, licet hæc olim ab Origenistis impugnata fuerit, nobis, cum pace omnium hodiernorum Philosophorum defendere, tutum erit. (1.) Dependentià hujus spiritus à materià quoad esse, fieri, & operari, imponit necessitatem, ut idem quoque sit materialis. (2.) Coextensio ejusdem cum toto corpore magnum materiæ parit patrocinium; illa verò imprimis constat, quod plures, diversosque actus animales simul à diversis corporis membris ac partibus edicernamus, e. g. eodem momento oculus videt, auris audit, nares olfaciunt, & membra quævis exteriora tactus sensum, motumque exercent; interiora quælibet viscera, ac præcordia munia sua exequentur, adeoque nil aliud arbitrandum videatur quàm hujus spiritus portiones plures, singulas has corporis partes, quamlibet pro officii sui jussu actuare; (3.) Nec minus lucis eidem sceneratur animalculorum quorundam, puta Lumbricorum, Angvillarum & Viperarum &c. etiam post disseccionem motus & sensus spectaculum: cum enim in his liquor vitalis viscosior, minorisque rarefactionis existat, sit, ut quæ-

ut quælibet membra discissa, ac ab invicem seposita propter inhærentem adhuc spiritum se moveant, certè non citra illius cum corpore divisionem. (4.) Si actiones determinant qualitatem essentiæ Agentis, & quidem immateriales Animam rationalem immaterialem, sine controversâ, ex opposito, materiales, Animam sensitivam s. Spiritum vitalem determinabunt materialem.

VI. Astralis autem hujus natura s. Identitas cum luce ^{Astralis In-} astrali, probatu est difficillima, non tam propter inexplicabilem ipsius rei difficultatem, quàm Philosophorum de hoc attributo vel profundum silentium, vel tædiosum dissensum, vel sententiæ obscuritatem, vel apertam ejus negationem. Plurimi tamen Veterum Spiritum nostrum vocitarunt ignem, aut igni quoddam simile, ut Hippocrates, Plato, Pythagoras, Galenus, cum multis aliis. Quibus & moderni, Fernelius, Heurnius, Hogelandus, Cartesius, & Honoratus Faber, assentiuntur, intelligendo, non culinarem seu elementarem, sed æthereum, seu supraelementarem, & in potentiâ ignem, ut patet ex Aristotele dicente: inest in semine omnium corporum, quod eadem reddit fecunda, & calidum dicitur; idque non ignis, nec talis aliqua facultas, sed spiritus est, qui in semine spumosoque corpore continetur, & natura, quæ in isto spiritu est, respondet elemento stellarum, seu convenit cum astris essentialiter.

VII. Quod, cum à priori demonstrare non satagamus, ^{Applicatio-} ne falcem in aliorum messem misisse videamur, à posteriori ^{ne Solis ce-} exactum dare poterunt (1.) Proprietates Solis celestis, quæ ^{lestis pro-} sunt, radiatio, illuminatio, & circularis motus, Spiritui nostro ^{prietatum} vitali, communes. Hunc enim radiare, testatur calor ^{ad spiri-} in toto corpore sensibilis, qui est qualitas, dependens à sub- ^{tum.} stantia quadam lucidâ, motâ & radiante; testantur quoque Sympathia & Antipathia hominis, vel cum homine, vel bruto, vel alio corpore naturali, quæ nihil aliud sunt, quam spirituum ex utroque radiantium collisio seu mutuus amplexus, si similes fuerint, seu mutua fuga, si dissimiles. Nec minus validum radiationis argumentum præbet tum perpetua corporum exspiratio & transpiratio, dependens à spirituum activitate radiosâ, tum contagiorum qualiumcunque ex uno corpore in aliud

aliud transfusio, quæ per radiationem fiat, necessum est. Præterea, membra dislocata non solum crescere cessant, sed insuper decrescunt, etiam in adultis; adhæc gibbosi quoque crescere desinunt, licet vertebræ sensim distortæ, tantum protuberent extrorsum ad latus: utrumque ob nullam aliam rationem, quam spirituum radiationis seu influxûs in medullâ spinali vel nervis ex vertebrarum mutato situ factâ obliquitatem, qui tamen rectâ instar fluentis lucis in partes tendere, requiritur. Unde & vim seu potentiam illuminandi Spiritûs nostri, tam Authoritas, quam Ratio, & Experientia facile vindicabit. Bartholinus & Helmontius eundem appellant lucem & lumen, cui luminositas concessa per accensionem non quidem igneam, sed illuminativam. Willisius eundem sub schemate ignis vel flammulæ gliscentis concipit, licet non quoad externam candicantiam & rutilationem illi similis defendi queat. Clariùs verò hujus attributi veritas ex ipso corporum vivorum aspectu sensuumque examine emergit: dum vita præsens, corpora observantur translucida, unde causa illuminans in iisdem haud absurdè supponitur; exemplo sunt Animalcula quædam vel per microscopia seu naturalem oculorum aciem pellucida observata, manifestè, Cicindelæ & Antillarum Insularum muscæ lucentes, aërem noctu illuminantes. Quin corpus nostrum, licet non æquè transparens ob crassiorem, radiosque luminosos non apertè transmittentem corticem, habendum sit; sensu tamen visûs seu actu visorio, qui, cum radiorum lucidorum emissionem & specierum visibilium receptione perficiatur, lumen illuminans requirit, luculenter suam demonstrat illuminationem. Exemplo sunt noctambuli, inoffenso pede oberrantes; nec non propria in quolibet homine oculorum exscintillatio, vel in morte caligo ex luminis vitalis privatione oriens; insuper & somnia, in quibus animal in spirituum lumine innumeras rerum Ideas revidet. Et quæ ratio extaret visceris cum viscere, partis cum parte, consensûs, vel, subitæ per remedia in toto virium factæ refectionis, nisi ab Illuminatione quâdam peteretur. Spiritus enim ventriculi (intellige eundem vitam, muniisque tantum partium diversum) generoso medicamento alimentove adjuvus & roboratus, instar expansi luminis

minis in instanti illuminat Cor, Caput, Uterum, Renes, eorumque Spiritus, ad quas partes actualis medicamenti distributio tam citò absolvi nequit. Agi denique Spiritum nostrum cum Sole macrocosmico in circulum, tanto rationum & demonstrationum robore firmavit *Harvejus*, ut nonnisi hospiti in rebus anatomicis vel minimus dubiorum scrupulus de eodem superesse queat.

VIII. (2.) Harmonia Superiorum & Inferiorum, & illorum in hæc haut obscurum Regimen, alterum pro astrali subjecti nostri naturâ præbet argumentum. Illam non modo *Tabula Hermetis Smaragdina* ingeniosè exprimit, sed multa quoque ex sublunariibus spectatum offerunt. Etenim inveniuntur plantæ, quæ partim Solisequæ, partim Lunæ filii appellantur; illæ, quod capita Soli obvertant, motumque, etiam nubilo die, ejus imitentur; hæc, quod similem Lunæ orbem capitulo suo repræsentent, & cum eadem incrementum nanciscantur, & intereant. Cancros in plenilunio plenos, in novilunio vacuos scimus. Et quæ ratio superesset persolvendi à feminis deficiente Lunâ tributi, nisi quod Plethoræ in plenilunio cumulatae separationem ultima Lunæ quadra quoad partem in iisdem perficiat. Mare, cum Luna ad culmen diei ascendit, affluit, & intumescit, ad occasum verò cum pervenit, detumescit & refluit. Magneti cum stellâ Poli arctici tantus amor est, ut ab unâ parte semper ad septentrionem respiciat. Aurum eundem respectum ad reliqua metalla, quem Sol ad cæteros Planetas, obrinet, & ob id omnium quoque complementum, ut Sol hujus universi, possidet, unde & eodem signo hieroglyphico Philosophis utrumque notatur. Ut taceam alia terrena corpora quæ vero Philosopho Tincturas Astrorum exhibent. Regimen dehinc superiorum in nostram Sphæram luculentissimè patebit, si generationum & corruptionum in quolibet Naturæ Regno Individualium status, tempora, ordines, & leges, quas majora duo Luminaria cum toto cælo sidereo, quâvis anni parte, quovis mense, die, & horâ, determinant, & constantissimè servant, diligenter attendimus, ita, ut fusiori diductione hic jure superferri posse, putemus. Jam verò tùm Harmoniam, qua superior & inferior mundus connubia jungunt, tùm obsequium,

Harmoniâ
super. & infer.
illorū
que in hæc
Regimino

B

quod

Subtilitatis
& Penetra-
tionis.

quod illi regenti hic perpetuò præstat, non aliunde, nisi ab utriusque mutuâ virtutis vibratione, simili recipiendi dispositione, denique essentia & in agente & patiente, licet non quoad totum, tamen quoad partem, vitalem scilicet similitudine derivare, ideoque Spiritum nostrum in eundem cum Astris quoad materiam censum, referre licebit. Et hac ratione reliquæ affectiones, ut subtilitas, penetratio, summaque mobilitas eò feliciter faciliusque comprobari poterunt. Illam maximè arguit invisibilitas, quam omnes extensi ignes, qualis est noster spiritus, omnium confessione sibi attribuant. Ut taceam tum ministeria, quæ hic Animæ rationali præsidii infervit, ideoque simplicioris naturæ esse, tenetur; tum facilem ejus per corporis poros expirationem & dissipationem, quæ propterea subtilitatem & teneritudinem contingit. Penetrantiam verò hujus, summamque mobilitatem partim ex vitâ ipsius inferius probandâ, vitalique omnium in corpore functionum exercitio, & consequenter penetranti & pernicioso motu, plenius discemus.

Explanatio
sententiæ
plexior.

IX. Ne verò quis sibi persuasum habeat, nos Solem & Lunam vel aliam stellam, proximum vitæ nostræ statueret Autorem, interest, ut initium & incrementum Spiritus nostri unâ cum habitudine & inclinatione, quam hic ad corpus sustinet, pro virili investigemus. Creatorem Deum tam corpora quam corporum vitas ex uno isto chao per voluntatem suam omnipotentem produxisse, certum est; Is verò secum constituens, ab ejusmodi immediatæ creationis actu in posterum abstinere & quiescere, creatis talem potentiam, amplificationis imperio, elargiebatur, quâ species quælibet novâ semper individui successione perpetuare valeret, & illa nihil aliud esse poterat, quam facultas generandi semen, & libido, seu appetitus, cum semine traducendi spiritum, vitæ specificæ propagatorem, adeoque continentem in se corporis, cujus est, imaginem & notitiam agendorum dispositivam. Et hac ratione à Protoplasto Adamo mediata nostri incepit creatio seu generatio, duratura ad mortalitatis usque postscenium. Lineamentis enim corporis satis protractis, vitæque ambitu in nobis completo, Spiritus vitalis (aliis animalis, quin & naturalis pro lubitu dicendus) ab individuali opere fu-

re superstes, cum humore subtili ad partes genitales, tanquam promptuarium speciei propagandæ destinatum, secedit, ibidemque animalis ideam effingit, in matrice idoneâ postea efformandam. Cùm verò sibi ipsi non sat potens propagationis conceptum ordiri recuset, roborandus est tum novo ex paterno, tum obvio ex materno, in utroque subjecto per congressum convocato, spiritu, ut deinceps, ceu fortior, liberiorque flamma in substratam materiam uteri feminalem agere, & providente Deo, corpus aliquod secundum impressum typum formare valeat. Unde non malè generatio Helmontio dicitur, fluxus seminis ad perfectionem, maturitatem proprietatum, explicationem occultorum, & consummationem ad suos fines, suppeditato scilicet tum pro corporis fabricandi incremento, tum ipsius spiritus fabricantis extensione, ex sanguine materno, materia & fomite.

X. Dices, nullum proinde à Cælo astrali ad hoc generatio- nis negotium dimanare comòdum? Respond. sat comòdi & fœtum intra uterum, & adustum extra eundem inde delibare, si omnia accuratius & juxta naturæ modum pensitentur. Non enim sufficit, scholas docuisse, alimenta primò in chylû, dein in sanguinis chymum, fermento quodam digestivo transmutari, adeoque in hepate spiritum naturalem fieri, qui novâ in corde digestionem in vitalem, & tandem in cerebro in animalè abeat; quin potius illæ, Spiritus vitalis, qui unus idemque est cum reliquis, cui deditatem scrutari & detegere debuissent, & tunc omnino de magis adæquato & proprio Spiritus nostri alimento fuissent, sollicitæ, quod nos ex aère astrorum effluviis impregnato & ob id aurâ vitali dicto, deposcimus. Concesso enim, quamlibet plantam, quemlibet fructum & liquoré continere in se, quod reficiendæ vitæ aptum, illud tamen pro conservatione Spiritus nostri citissimè & indefinenter movendi, continuoque hinc propter summam subtilitatem dissipabilis, solum sufficere nequit. Rectius proinde quid meditamur & circumspicimus, quod continuam virtutis vitalis emanationem continuâ iterum irroratione suppleat, Ad id verò nil aère aptius scimus, quippe in eo occultus vitæ cibus residet, ut Cosmopolita ait, ob radios astrorum, quos hic immediatè excipit, vivificos: is continuò inspiratus sanguinem no-

strum, pulmónes assidue respirantes perreptantem, & in hoc ipsum vitæ Spiritum, subit & intrat; sine eo vitam protrahi non posse mechanicè hodierni demonstrant Philosophi, certè propter deficientem cum aère vitæ nostræ pabulum. Et si alicui assertio hæc videtur dubia, ille contempletur mundi Palingenesiam, quæ tempore vernali incipit, utique ob communicatam noviter à Sole & aliis astris per aërem germinandi & reviviscendi virtutem. Ut taceam mineralia, quæ & principium & complementum ab Astris sortiri, chymici norunt, inter quos *Nysemes* Solem vocat metallorum parentem, continentem in se aurum & argentum spirituale, quod prima materia seu forma primæ materiæ auri & argenti corporalis est, ab aère medio recepta, & ob id à Raymundo Lullio Mercurius aëreus appellata. Quidni proin in ordine Creaturarum animalia quæque, & ipse homo eadem felicitate, eodemque jure, per aërem vitali fiderum influxu, gauderet, cum quicquid boni & salutaris à Deo fuerit productum, in & propter hominis salutem sit. Et si aër impurius, h. e. Martialibus vel Saturninis effluviis repletus Spiritum nostrum offendit, turbidumque reddit, quare purior, h. e. Solaribus & Jovialibus radiis illustratus eundem non reficiat & oblectet? Hinc pro certo supposito vitæ nostræ ex aère nutrimento, clarissimè patet, Astra, præcipue Solem & Lunam, ad vitam tum fœtus per sanguinem maternum, tum hominis adulti per inspiratum aërem, largiter sua conferre symbola.

Vitæ Spiritus proprius

XI. Alioquin non negandum, Spiritum nostrum propriam in Semine, ut superius jam innui, sustinere vitam, quam demonstra ipsemet tam turgescentiâ genitalium & libidinis cæstro, quàm violentâ, subitaque eruptione in uterum, eamque insequentem statim materni totius corporis mutatione, quorum nil sine Spiritûs tunc genitalis dicendi, motu, accidere potest. Vel, si hæc enarrata Spiritum nostrum non satis comprobant vivum, probabit certè ipsa in utero generationis fabrica, ante cujus vel prima stamina in punctulo seu cicatriculâ seminali, is pulsans micansve Harvæo oculato pluries visus est, nec citra rationem: quod enim corpus quoddam disponere, efformare & vivificare debet, ipsum & prius

prius vivat, opus est, cum causa semper antecedere debeat effectum, vitamque illius, hujus constituere naturam. De cuius vitæ certitudine hinc non amplius dubii, quidditatem ejusdem meritò investigare conamur. Paucos verò vel neminem Veterum seu Medicorum, seu Philosophorum in hac punctum tetigisse dicendum, quod quidem vitarum in rebus genera, nullius verò distinctam propriamque essentiam docuerint. Nos cum Helmonrio vitam, quâ ipse Spiritus vivit, definimus Lumen & Initium formale, quo is agit, quod agere jussus est; vitam autem, quâ corpus nostrum iste informat & activum reddit, cum Wirdigio, Medico Rostochiensis celeberrimo, & cum notissimo Noricorum Æsculapio, dicimus illius Luminis radiantis in totum corpus influxum, & cuilibet parti per hunc concessam, ad actionem designatam exercendam, ἐνεργεῖον. Prioris veritas in natura Spiritus lucidâ & astrali, quam suprâ probavimus, fundatur; posterioris argumentum ex ipsâ vitæ indole fluit, quæ scilicet in motu consistit, & per motum sese exerit; Testantur hoc (1) vita nostra quæ motu incipit; (2) quicumque languores, deliquia, & somnus, in quibus ob deficientem aliquatenus luminis vitalis motum vel mortui vel mortuis similes habemur. (3) Ipsa mors, quæ nil aliud, quàm surreptio influxus luminis moventis, & motus insequens cessatio, quod vulgo notum, cui id emortuum & cadaver dicitur, quod moveri desit.

XII. Medium autem, quo Spiritus noster in corporis vivificatione utitur, est humidum quoddam, tum primogenium, tum influens dicendum, illud, quo fœtus formatur, hoc, quo nutritur & conservatur, utrumque tamen quoad essentiam unum idemque, juxta Helmontii effatum: agnosco quidem humidum feminale primogenium nostri constitutum, sed ejusdem prorsus speciei, proprietatis & identitatis cum eo, quo crescimus & incessanter deinceps alimur. Quanquam controversiam hanc optimo jure præerire possimus, cum intentioni nostræ jam satisfiat, si humidum quoddam virtutis vitalis, ut aër influentiarum astralium, vehiculum concedatur, Paracelso Mercurius aëreus, dictum, quod à Spiritu vitali illustratur ejusque per hunc influxu totum corpus informatur & conservatur.

Vivificationis medium.

Causæ Sa-
nitatem ef-
ficientis
proximæ.

XIII. Et hac ratione ab eodem Spiritu fanitas quoque corporis nostri erit exspectanda. Quemadmodum enim vitam diximus motum seu Spiritus laudati plenam radiationem, ita sanitatem, motus illius debitam qualitatem, dependentem à Spiritu nostro naturaliter constituto, quoad qualitatem, quantitatem & circumgyrationem, dicere poterimus. Qualitatis ratione is debet esse serenus seu raro lumine expansus & tenuis, quo corpora illuminet & penetret non sicut ac ignis ferrum candens; debet esse purus, simplex, homogeneus, nullam admittens heterogeneitatem seu gas Helmontij sylvestre, & peregrinum. Ad quod non parum facit humidus ejus naturalis indoles, quæ consistit in dulcedine salinâ seu sacharinâ falsedine juxta experientia & chymistarum testimonia. Dulcibus quippe nutrimur & afficimur: qualia sunt tum potulenta, vinum, cerevisia, mulsium, lac, lactis serum & spiritus vegetabilium cum oleis: tum esculenta, animalium carnes, herbæque alimentares. Sic quolibet arborum fructus tum demum maturos judicamus, cum pulpa eorum acerba, amara & immitis dulcescit, sic peritiores chymici per suum liquorem alcahest, Spiritum dulcem & balsamicum ex rebus separare contendunt, qui Spiritus nostri convenientissimum nutrimentum, & Medicina. Quantitas respicit debitam Spiritus nostri cum humido suo proportionem, sufficiensque robur ad omnis generis in corpore edendas actiones. Motus verò circularis tam ad luminis vitalis influxum, in quælibet corporis, quod Mathematici sphericum demonstrant, organa & partes, quàm ejusdem in corde & pulmonibus continuam instaurationem, requiritur. Ubi igitur, & quamdiu talis Spiritus nostri constitutio, insimulque debita humidus vehementis temperies, decensque organorum situs & constitutio conspicitur, sanum atque potens animal censendum, ad omnium actionum naturalium in corpore exercitium.

Morbo-
rum

XIV. E contrario deficiens in prædictis proprietatibus & qualitibus, idem Spiritus, fit causa ægritudinis & seminarium morborum & Symptomatum, teste etiam ipso Galeno, qui morbum definit per *Διάθεσιν ἀσθεῖς φύσιν*, puta, Spiritus vitalis, tanquam subjecti, ob quam actio in corpore vitia-

vitatur. Quod & Helmontius attendens dicit: morbus in
 nullo alio sedet, quàm in morborum omnium Fonte, Principe
 ac Rectore, uno nomine, Archæo, & quidem invitante Hip-
 pocrate, qui motum omnem ad morbum, mortem & sani-
 tatem efficienter fieri ab impetum faciente spiritu, perhibet.
 Quà de causâ subjectum morbi immediatum congruè po-
 nemus Spiritum vitalem, mediatum verò cum pluribus tam
 ex antiquis quàm modernis Medicis, corpus vivum; mor-
 busque tanquam oppositum sanitatis erit vitæ integritatis
 diminutio, habitans intra capsam Archæi, audiet; aut Sym-
 ptoma erit actio concomitans seu resultans ex invitâ Spiritus
 exorbitatione vel variâ alteratione & debilitate ortis, ex con-
 ceptâ injuriâ, quâ causæ occasionales eidem faciunt. Id quod
 brevi delineatione ad macrocosmici luminis mutationum
 genera exponere libet, constituendo prius duas morborum
 classes, quarum una morbos formæ, altera morbos materiæ
 continet, illi à præternaturali spiritus constitutione, fundatâ
 in vitiosa ejusdem qualitate, quantitate & motu proveniunt,
 hi autem à sordibus seu humoribus excrementitis dependent,
 quos spiritus vitæ insensos sibi que infunctoribus molestos
 sentiens, expellere nititur, adeoq; iisdem multorum malorum
 deinceps causa existere valet.

Morbi Sub-
jectum.

Morbus
quid?

Symptoma
quid?

XV. Quemadmodum Macrocosmi vigor & amcenitas
 ab expanso, nec ullatenus impedito lumine solari exurgit:
 ita & microcosmi salus & alacritas à Spiritus nostri, astris
 analogi, sufficienti eradiatione, lucisque puritate dimanat;
 è contrario Sole cœlesti nubibus obvoluto vel à Lunâ impe-
 dito, illius Eclipsis, tristisque aspectus sequitur: sic Spiri-
 tu nostro partibus surrepto, represso, obtenebrato, merores,
 languores, stupiditates, affectus soporosi, apoplexia, timo-
 res, tristeque delirium, nobis obrepunt. Interdum nimium
 Solis regimen æstuosum, plantas terræ adurit, leguminum
 radices exurit, terramque exsuccam & infœcundam reddit:
 quis Spiritui nostro ab extrinseco augmentum denegabit,
 quo homines is febrium æstu, morbisque aliis calidis cum
 magnâ symptomatum congerie, siti nempe continuâ, vigiliis
 pertinacibus, atque deliriis cum atrocitate, vexat. Tempo-
 re brumali, cum minor radiorum Solis efficacia propter ob-
 liqui-

Morborum
Formæ ex-
plicatio
juxta Mu-
tationes so-
lis cœlestis.

liquitatis punctum, adeoque Luna potius cum peioribus reliquis Planetis Mundo imperat, cuncta deflorescere, marcescere telluremque quasi emori conspicimus: similis defectus lucis quoque vitalis vel in senio vel post magnas evacuationes contingens, similes quoque parit affectus, lypothymiam, syncopen, ἀσφυξίαν, debilitates sensuum interiorum & externorum, atonias concoquentium & digerentium viscerum, adeoque cachexiam, inappetentiam, lassitudinem, pallorem, horrorem, rigorem, hydropes, scorbutum, paralyfin, & multa alia hujus farinae incommoda. Quod verò morbos ex inordinato Spiritus nostri motu oborientes concernit, illi ad auctam ab extrinseco calore Spiritus nostri flammam, cujus effectus fermè jam ante enarravimus, referri possunt. Ut enim naturalis vitæ calor, quò fortior, sed vegetiores, nobilioresque exercet in corpore actiones; præternaturalis, qui ab accessione elementaris calidi seu externi, ut: in solatione, balneatione, longiore ad ignem morâ, &c. interni à nimia bilis effervescentiâ seu ebullitione, originem ducit, motu inæquali & enormitico corpus infestat, variosque sanguinis fluxus, partium inflammationes, catarrhum suffocativum, tumores, & furibunda animi pathemata fabricat. Tandem, ut radii solares, dum nubes petunt contrariæ qualitatis, nitroso - scilicet sulphureas, calore suo fermentativo pugnam excitant, unde fulmina & tonitrua proveniunt: sic Spiritus noster in partes influens obviisque diversæ qualitatis fuliginibus offensus, trepidationes, convulsionesque inducit, quales in horrore febrili, epilepsiâ, melancholiâ, anxietatibus, tremoreque artuum in senibus, quotidie observantur.

XVI. Nunc ad morbos materiæ devenio, qui non in essentiâ Spiritus nostri, ut supra dixi, radicanur, utique tamen ab eodem causam impulsivam seu disponentem obtinent. Hic enim in officinis suis ab humore falso, acido, amaro & sexcentis aliis ab Hippocrate enarratis molestatus, instar luminis rarefactivi Solis, eosdem separare, dispellere, & ceu alienos inquilinos hospicio suo eliminare tentat, & si hoc per naturalia emunctoria præstare impeditur, ipsemet vias, etiam in nobilissimis partibus, ad id perficiendum, affectat,

fectat, & parare incipit, eoque pro diversâ partium dispositione & usu, diversâ & infinita progignit symptomata. Quæ, cum nimis longum foret, omnia referre, cerebrum, tanquam nobilissimam partem, pro exemplo adhuc examinare constitui. Hoc autem quamplurimis, iisque præcipuis seculi nostri Medicis sentina quasi plurimorum morborum staturitur, nec sine ratione: si enim emunctoriorum, quibus gaudet, numerum expendimus, facile in morborum copiâ, quam vel eorundem obstructio vel alio modo prohibita per eadem sordium expurgatio suscitare valet, illis susfragabimur. Obturato recenter osse cribroso, dolores in fronte sentiuntur, si verd serosa ista humiditas diuturniorem in cerebro moram trahit, cephalæa, aliæque doloris capitis species oriuntur, vel si acrimoniâ suâ hæc sibi transitum parat, vel per nares destillationes, catarrhi, rheumatis mi, vel per fauces, anginæ, glandularum tumores, uvulæ laxationes, nascuntur. Si tum copiâ tum qualitate humor ejus excrementitius ad oculos mittitur, excludit caligines, extuberantias, phlyctenas dictas, variosque dolores. Si ad aures transfertur, ulcera parit sordida, dolorem, auditum gravem, parotidumque Oedema. Intra maxillas & in ore interno causa existit dentium stuporis, doloris, vacillationis, aphtarum, gustus depravati. Interdum ejus per nucham exitus exitio est homini in apoplexiâ, paralyli, epilepsiâ, spiritu scilicet vitali jam nimium debilitato. Si delabitur antrorsum ad pectus in pulmones, diaphragma, pleuram, quin ad ipsum cor, tussis, phtisis, peripneumonia, pleuritis, hæmoptysis, hæctica, deliquia animi, & mille hujus generis alia incommoda generantur. Retrorsum ad orificium stomachi vergens, efficit cardialgiam, vomitus, anorexiam. In intestinis, alvi profluvia, dysenterias: in renibus inflammationes, calculos, procreat. Quod si cerebrum succum nervosum ritè præparare non amplius valet, synovia illa crudior, solitâque suâ dulcedine carens per nervos amandata ad articulos, cum biliosis chyli recrementis, quæ ex musculis eò delata offendit, fermentat, doloremque atrocissimum, nec non tumorem inflammatorium excitat, qui vera Arthritidis essentia dici meretur. Quæ reliqua sunt, diligens lector apud *Charletonem*,
C ex eâdem

ex eadem causâ evolvat, cum animus mihi sit reliquum temporis & chartæ spatium unius morbi spiritualis seu formæ, pertractationi impendere, ne theoreticæ saltem spiritus vitalis considerationi inhærens, de affectu illius p. n. benè iterum curando, nihil dixisse videar.

Febris Ephemera
Nomina &
Species.

Simplicis
definitio.

Ejus subje-
ctum.

XVII. Sit autem in præsentiarum instar omnium mihi Ephemera, quæ *Græcis* ἐφήμερος, item πυρετός ἐφήμερος, *Latinis*, Diaria Febris, *Avicennæ* spiritualis dicta, simplex est, altera uno die naturali terminanda, altera ad plures dies sæpè excurrens; eamque ob causam in *Πυρετόν ἐφήμερον*, Febrem Diariam, & *πυρετόν πολήμερον*, plurium dierum, & *ἐπιτεταμένον* extensam, Medicis jure dispescitur, Quarum posterior, cum morbus & formæ & materiæ esse videatur, hæc in aliud tempus reservatâ, priorem, eamque purè spirituales nunc pertractate suscipimus, quæ communiter definitur: quod sit intemperies calida cordis & totius hinc corporis; *Fernelio*, quod sit calor p. n. in Spiritû primùm residens; *nobis*, quod sit Spiritus vitalis à calore externo facta irritatio, exacerbatio, sive juxta *Hellmontium*, accensio, & indignatio, & ob id in totum corpus concitator ejusdem morus intra diem naturalem judicandus. Ex quâ definitione, essentiam subjectum & causam efficientem cognoscimus. Subjectum immediatum est Spiritus vitalis, juxta *Galenum*, qui Ephemeram tantummodò per Spirituum passiones describit. Et ratione hujus Spiritus solummodò affecti, febris hæc ab aliis putridis sc. & heciticis discernitur, atque pro ratione formali, diei unius periodum obtinet, Mediatum subjectum primariò sanguis, tanquam diviniore illius substantiæ proprium domicilium, secundariò Cor, & universum corpus compatiens insultum. Efficientem proximam sibi attribuit, Spiritus in sanguine ortus furor igneus, & quidem subitaneus, qui præcipuum quoque talis febris signum habetur diagnosticum, cum non æque in hæc, ut in aliis febribus præcedat vel inæqualitas, vel cibi fastidium vel lassitudo corporis spontanea vel gravior somnus aut frequens oscitatio vel horror, nisi corpus sit cacochymicum vaporibus acribus, ob prohibitam ex-densiori habitu corporis transpirationem; præterea urina, colore, substantiâ, sedimento aut nihil, aut minimùm à natu-

à naturali differat, pulsus verò non nisi pulsationum frequen-
tiâ, ordinatum sanumque excedat. Quanquam tùm con-
stitutio patientis, quæ sanguinea & cholericæ esse debet, tum
præcedanei à patiente commissi in Dia tâ erroris reminiscen-
tia, notitiæque Medico non adeò fallax hujus febris præbere
possit indicium.

XVIII. Differentiæ autem à Causis procatarctiis de-
pendent, quales sunt, quæ Spiritus nostri thymosin, & or-
gasum concitare & exasperare valent, ut solis æstus, æris-
que ambientis fervor, qui Spiritum nostrum in fortitudine
exaltant, liberioremque ei motum conciliant: labor vehe-
mens, vigiliæ, inediæ, quæ depopulando humidum natura-
le largiorem Spiritus expirationem promovent: Animi
commotiones vel ex irâ, effusoque gaudio, (quæ cum sangui-
ne ipsum Spiritum mite agitant) vel ex curis, tristitiâ, & ti-
more, quæ Spiritum functionibus partium avocando & quasi
convocando intra sinus cordis, eundem æstare faciunt. O-
mnium autem gravissima causâ dici meretur cruditas ab in-
gestorum vel nimia copiâ vel Sulphureitate pronata; Spiritus
enim noster vitalis tantum ex alimentis in sui conserva-
tionem assumit, quantum sibi assimilare valet; citatori ve-
rò copiosiori que factâ ingurgitatione quasi obrutus & obsef-
sus, digestionem negligit, massamque crudam suæ naturæ
inutilem & molestam cum impetu ejicere conatur. Cui &
annumerandæ evacuationum consuetarum in corpore sup-
pressiones, vel alvi & urinæ, vel sudoris & halitus vel men-
struorum & hæmorrhoidium; omnes vaporibus suis ex re-
tentione materiæ fermentantis ortis Spiritus nostri circulos
turbare, motûsque ejus intemperiem inducere valent. Alio-
quin Autores quidam adenum, maximeque inguinum Tu-
mores atque Bubones hûc quoque accersunt, quos febrim
semper comitari scio, quam tamen ex putredine inflammante
ortam vel in putridarum vel symptomaticarum censum, cum
Casparo Hoffmanno, relego.

XIX. Nostræ autem febris natura probè perspectâ, e-
ventus qualitas sponte in apricum venit: dum scil. in beni-
gnarum classẽ refertur, benignum quoque naturæ auscultat
judicium. Solvitur verò vel cum sensibili sudore aut rore,

vel insensibili haliu, citra omnem perturbationem, residuaque pulsus *appropulian*. Interea tamen patiens sit minus securus, quia à permutatione hujus febris vel in Synochum simplicem vel putridam nunquam penitus est tutus, præprimis, si prudentis Medici consilium, auxiliumque in illà detrectat. Quà de causà vocatus Medicus, circumspicius diligentiusque id exequetur, quod indicationes agendum, eisdem imperabunt. Capienda autem auxilia secundum indicationes 1. Curatoria, 2. Præservatoria, 3. Vitalia ex triplici Medicinæ fonte, Chirurgico, Pharmaceutico, & Diætetico.

Modus
Curandi &
Auxilioru
species.

XX. Cum verò in febribus spiritualibus nihilo magis sit studendum, quam causæ occasionalis Spiritum nostrum qualitate suâ extrinsecâ in furorē agentis exturbationi, quam Spiritus tumultuantis quies sponte sequitur, pristinumque juxta Helmontium potestatum vitalium temperamentum, hinc in corpore plethorico præsentaneum præstabit remedium V.S. si non in causâ penitus removendâ, corpore tamen deplendo, adeoque magnum levamen naturæ medicatrici afferendo, Scio quidem Helmontium in hoc remediorum genere obstrepentem, quod scilicet virium vitalium eo contingat prostratio, quæ tamen potissimum polliceri debent præfidium; at verò, ut sæpè nimia militum copia in obsessâ urbe vel ob annonæ caritatem, vel angustius militandi spatium vel alia incommoda, viam quasi hostibus sternunt facilius citiusque eam expugnandi: sic Spiritus noster concitatori motu incalefactus, & extensus, sibi ipsi in sua œconomia impedimento fit, quo minus efficaciter in materiæ hostilis expulsionem insurgere, vitæque integritatem servare, vel reducere queat. Ad hæc allatum plurimis ægris sanguine misso auxilium, aliis è contrariis illatum eodem retento nocumentum, luculentius nostram probabit sententiam. Interim in hæc Febre, si patiens V. S. abhorreat, eandem tamen præsens plethora vel alia causa, urgeat, cucurbitulæ scarificatæ illius vicem sustinere poterunt.

Ex Fonte
Chirurgi-
co.

XXI. Cæterum, cum Helmontio ex Pharmaciâ commendamus Diaphoretica, & quidem Præcipitatum Diaphoreticum Paracelsi, vel quandam universalem medicinam, quam quis ex singulari Dei bonitate obtinuit. Universalis
liqui-

siquidem est, qui laborat, Spiritus vitalis, corpus univ-
ersaliter quoque exinde languet; proinde talis panacea non
hunc saltem levio-rem, sed alios quoque graviore & lethale
morbo tollit, aut emendabit; de qua videatur eleganti-
ssimum. *Basil. Valentin. de Antimon. in Curr. Triumph. scriptum cum
optimis Excellentiss. Kerkyngii Notis; sic & libellus de rebus Naturali-
bus & supern. in C. de Spiritu Mercurii, aliq. Viri istius aurei prorsus
tractatus.* Dum verò ex millenis, qui sacrae huic medicinae
dant operam, vix unus eorum sit inventus possessor, nec tali
divino munere ditatus tam liberalis sit erga proximum, ut
eidem hoc in necessitate suppetias ferat, itaque ad particu-
laria erit confugiendum, quae aut virtute manifestâ vel sin-
gulari qualitate opem afferunt haut inanem. Euporistorum
instar à plerisque laudantur Bezoartica, Alexipharmaca; ex
Auro præcipuè ut & cæteris metallis præparata: Salia ex di-
versis Regnis. Hæc tamen non citra selectum præscribenda;
quædam enim eorum sunt fixa, quædam volatilia, quædam
agunt absorbendo, & præcipitando, & hinc non indifferen-
ter concitatori sanguinis, seu rectius, Spiritus in sanguine
motui opponenda veniunt. Si corpus patientis est caco-
chymicum, densiorique cutis habitu, ita, ut ex nimia san-
guinis ebullitione colligam obortos & morantes intra cor-
pus halitus, alcalina fixiora, terrea, ut: Antimon. Diaphor.
C. C. ut Lap. Bezoar, Bolus Armen. Terra Sigillat. Be-
zoard. Minerale. Martial. &c. cum reliquis absorbendo &
resolvendo agentibus. Sin verò corpus affectum salvâ gau-
det transpiratione, nec torpidus feri motus in eo advertitur,
sed tantummodò partes sanguinis Salinae & Sulphureae pro-
pter nimiam effervescentiam & ebullitionem liberæ factæ,
vel diluentia Aquea, ut Aquæ destillatæ Galen. frigidiores,
vel fixantia & obtundentia acida, ut: Spir. Vitriol. Mistura
simplex, Tinctur. Bezoard. cum Spir. Salis vel alius acidi
accessu, & quæ plura Dispensatoria exhibent, tunc offerri
poterunt. At verò, cum hujusmodi Febris frequentissima sit
gulosus, nimiumque & cibi & potus quotidie ingurgitanti-
bus, ante omnia iisdem salutaris erit vomitus ex usu vel A-
quæ Benedict. Ruland. vel Tartar. Emet. Mynsicht. vel Vi-
tro Antimon. in vino generoso infus. & edulcorato.

Pharmacu-
tico.

XXII. Cæterum, ratione mitigandi caloris, quilibet hæc Febre affectus reponendus erit in locum temperatum, ubi frui liceat aëre vel per naturam vel per artem frigidiusculo, ex irrorato scilicet cubiculo Aqu. Ros. Viol. Nymph. &c. seu strato pavimento Fol. Ros. Plantagin. Nymph. &c. Cibis sive planè vitandus post præviam nimiam repletionem, sive paucus, coctuque facilis sumendus, alteratusque Emulsion, Sem. Melon. vel Succo Citri & Fol. Endiv. Cichor. &c. Pro Poru inservire poterunt Alterantia, tam ex Syrupis, ut Syr. Acetof. simpl. d. Endiv. d. Cichor. d. Portulac. Nymph. d. Acetofit. Citri, d. Limon. Oxysacchar; quàm ex Aquis ex, gr. Acetof. Endiv. Lactuc. Plantag. Rosar. Somnus erit conciliandus, quietique se dandum, applicatis vel futuræ coronali Oxyrrhodino simpl. seu cui oleum Nymph. Papav. sive Unguent. Popul. aliquid admistum sit; vel temporibus & fronti Epithemat. ex aquâ Ros. Borrag. Bugloss. lactuc. Acetof. Plantag. cum sem. Papav. errat. & pulv. spec. Diamargar. frig. Corall. Santal. Nec nocebit insidere Balneo Aquæ dulc. frigidiusculæ vel. lavare pedes Herb. Rosifmar. Salv. Beton. Parietar, Flor. Lavendul. Pæon. Irid. Illyr. Capit. Papav. alb. parum incoctis. Alvus prætereà adstrictior aperiatur vel Clystere emolliente ex Unguent. Clysmat. Mell. Ros. Electuar. lenitiv. & Jur. carn cum dissol. ovi Vitelli; vel Pharmacopæo per os assumto leniente, ut: Electuar. Tamarind. Noriberg. seu Pulv. Diafenn. Montagn. seu Passul. Laxativ. Noriberg. Tandem ventriculus iterum confortetur, Diacydon. simpl. Cortic. Citr. condit. Zinzib. Myrobal. condit. extrinsecus inungatur Ol. Mastich. Nardin. vel Absynth. &c. Alia semper atque alia pro causæ diversitate prudens Medicus in patientis salutem seligere & adhibere noverit.

XXIII. Hisce proinde finio, spe plenus, tore, ut, quæ nunc in lucem protuli, benevolus Lector, imperfectiora adhuc, pro sua bonitate eò usque foveat, modesteque judicet, donec magis adulta & elaborata plenum apud alios mereant applausum; qualia favente divini Numinis gratiâ cum eadem vitæ usuram longius indulserit, studiaque mea altius promoverit, proditura tandem spero & polliceor,

D. S. L. H. G.

Spiritus est qui cuncta fovet, qui recreat
artus

Fessos, & *Vitæ* stamina prima jacet.
Si perit *hic*, mea *Vita* perit, morbiq̄ue se-
quentur,

Si pede sat tremulo *Spiritus* iste stabit.
Felix ô nimium PAULI! qui *sideris* hujus
Vim nôsti doctâ deproperare manu:
Artubus ut validis valeas mox dicere plura,
Sunt *Animi* & *Vitæ* candida vota meæ.

Hiscæ Nobilissimo DN. CANDIDATO
applaudere v.

JOH. JACOBUS HARDERUS, D.
& Profess. Basil. Acad. Cur.

F I N I S.

156

[Faint, mirrored bleed-through text from the reverse side of the page, likely a Latin inscription or address.]

JONATHAN HENDERSON
 & Co. 1111 East 1st St.

A. N. 1. 2.

ULB Halle

004 081 781

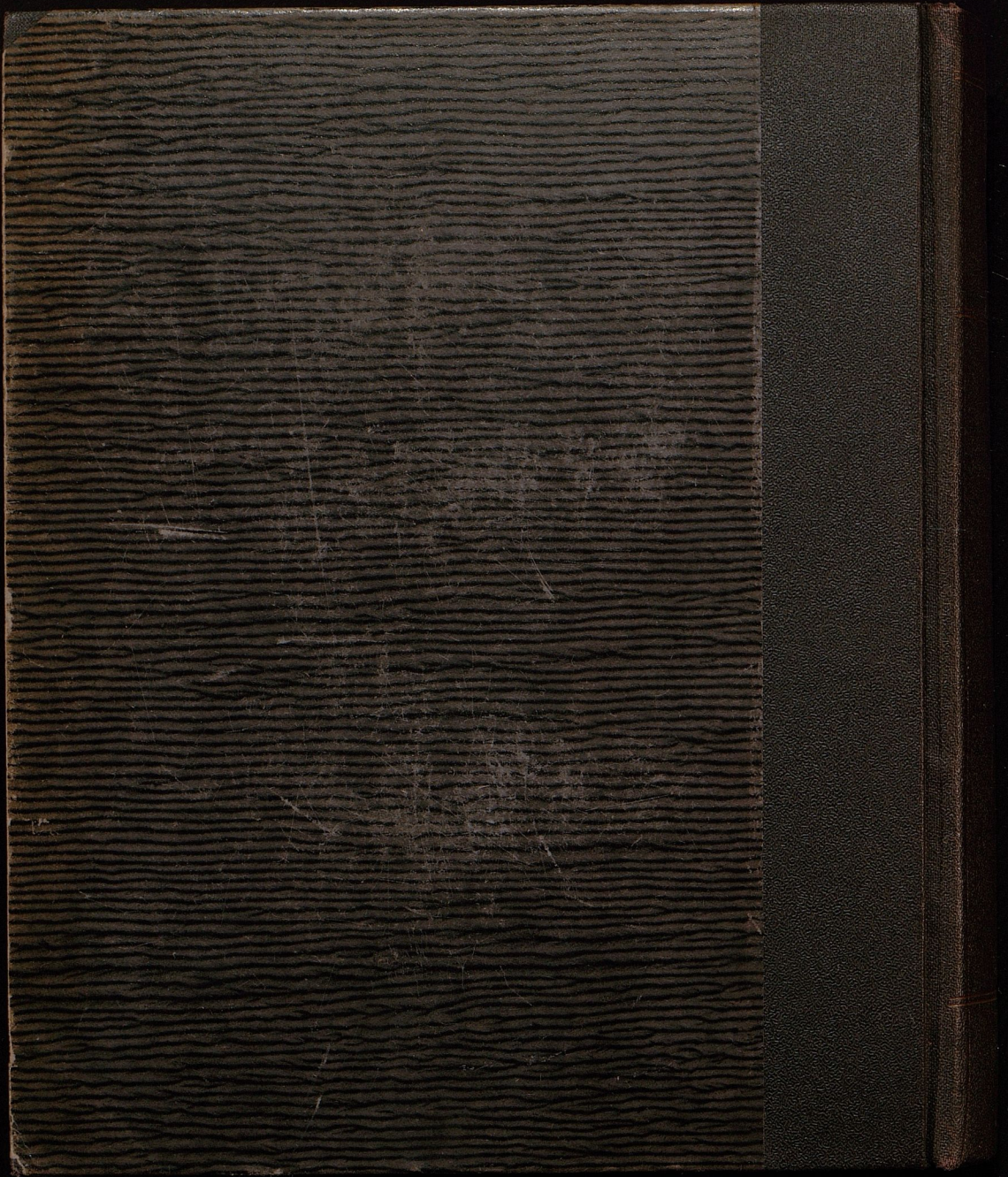
3

1017

Sb.

DISPUTATIO INAUGURALIS
PHYSICO-MEDICA
DE

CALIDO INNATO

SEU
SPIRITU CORPORIS
VITALI

QUAM
PROVIDENTE NUMINE SUPREMO
JUSSU ET AUTORITATE
AMPLISS. EXCELLENTISS. ET GRATIOSISS.
MEDICORUM ORDINIS
IN CELEBRI ET PER-ANTIQUA
RAURACORUM ACADEMIA
PRO
SUMMIS IN MEDICINA HONORIBUS
PRIVILEGIIS ET IMMUNITATIBUS
RITE ET LEGITIME
OBTINENDIS
SOLENNI PHILIATRORUM EXAMINI
SUBMITTIT

MICHAEL PAULI
LUBENA-SILESIUS
AD D.VI. JUNII A. O. R. M.
M. DC. LXXXI.

BASILEE TYPIS JACOBI BERTSCHLI

32
2 18
1681,1

